

rabbi yeheskel mana.
kashrut expert
more horaah



יחזקאל מנהו
מומחה כשרות
מורה הוראה

Mobile: +972 522 606 750
 Email: yeheskel052@gmail.com

ב' תמוז תש"פ

בדין דבש אורנים (אשוח) וכשרותו

נשאלתי בדין דבש אורנים המצוי בטורקיה, וצרפת, ועוד, האם כשר או לא, אקדים קודם כל את תהליך יצירתו של הדבש הזה, כנימות מסוימות מוצצות מוהל מתוק מהעלים שמורכב מחלבונים וסוכרים מכניסות לגופן והאנזים מפרק את החלבונים שהם נשארים בגוף והסוכר מופרש החוצה בצורת טיפות ועם ערך סוכרי יותר גבוהה וטיפות אלו נקראות טל דבש, לאחר מכן הדבורים אוספים את אותן טיפות מכניסות לקיבה שלהם ומקיאם תוצר דבש, ממש כמו דבש דבורים שמקורו מהצוף שבפרחים,

הגמרא במסכת בכורות דף ז ע"א וע"ב מדברת על דין של מי רגלים של חמורים וסוסים וגמלים ועל דבש דבורים, צרעין וגזין, ולסיכום דעת ת"ק שדבש מותר בגלל שאינו ממוצה מגופה, ולכן גם דבש צרעין וגזין אינם ממוצאים מגופן ויהיה מותר, אך ר' ששת טוען שמה שהתירה התורה בגזיה"כ זה אך ורק דבש דבורים ולא משהו אחר.

דעת ר"ת וכן הרמב"ם בהלכות מאכ"א פרק ג הלכה ג כתב דבש דבורים ודבש צרעים מותר, מפני שאינו מתמצית גופן אלא כונסין אותו מן העשבים בתוך פיהן ומקיאין אותו בכוורת כדי שימצאו אותו לאכול ממנו בימות הגשמים עכ"ל.

אך הרמב"ן והרא"ש אסרו דבש צרעין וגזין כי אפילו שלא מתמצה מגופן בכל אופן מה שהתירו זה אך ורק דבש דבורים, ושאר הדברים יש בהם שם לווי.

והטור בב"י יו"ד סימן פא סוף הסימן כותב דבש דבורים מותר ואין בו משום אבר מן החי, וגם לא משום דבר היוצא מן הטמא, דבש הגזין והצרעין כתב ר"ת שהוא מותר וכ"כ הרמב"ם, ואבי אדוני ז"ל הרא"ש כתב לאסור בדבש גזין וצרעין.

ופסק השו"ע ביו"ד סימן פא סעיף ח וסעיף ט דבש דבורים מותר ואע"פ שגופי הדבורים מעורבים בו וכשמפרישים הדבש מהם מחממין ומרתיחין אותן עימהן מותר משום דהוי נותן טעם לפגם, ודבש צרעין וגזין מותר, ויש מי שאוסר, והכלל סתם, ויש, הלכה כסתם כמו שכתבו הרמ"ע סימן צז, והש"ך בחושן משפט סימן סו סעיף א, וכן היד המלאכי ועוד.

(יש כמה דעות למה מרן הביא את הדעה של היש אומרים, הרמ"ע מפאנו יו"ד צז, וכן הפר"ח יו"ד קיח וכן הרב עובדיה שו"ת יבי"א יו"ד ו,ה, כתבו שמפאת כבוד לחולקים הביא דעתם וההלכה היא שמותר לכתחילה.

או שלדעת האול"צ ושו"ע הרב, שהביא את היש אומרים שבמידת האפשר יחמירו בנדון הכוונה לחשוש לדעת הרא"ש.

או דעה שלישית ר' אשר וייס ומנחת אלעזר, שהביא את היש אומרים כי לא הכריע והשאיר לפוסקים שבאו אחריו שיחליטו).

rabbi yeheskel mana.
kashrut expert
more horaah



יחזקאל מנהו
מומחה כשרות
מורה הוראה

Mobile: +972 522 606 750
 Email: yeheskel052@gmail.com

המורם מכל זה יוצא שטל הדבש שמפרישות הכנימות דינם כמו דבש צרעות וגזין שדינם נתון במחלוקת הפוסקים ולכן בעל נפש יחמיר על עצמו,

לגבי דבש שמיוצר מההפרשה של הכנימות ע"י הדבורים אין מקום לאוסרו לכו"ע כיוון שגם לדעות האוסרות התירה התורה מגזיה"כ דבש דבורים וזה מה שיש לפנינו ולא משנה ממה ניזונה עכ"ד.

ולכן ששאלת האם יש להכשיר המפעל שמיוצר שם דבש אורנים בשביל לייצר דבש דבורים אין צורך כלל כיוון שמוצר זה מותר באכילה ללא ספק וסרך איסור.

בברכת שלא תצא תקלה תח"י

ובאעה"ח הצב"י יחזקאל מנהו

